

Bodite usmiljeni in usmiljenje boste dosegli!

Kako si pridobim prijateljev

Tako je naslov tretje knjige, ki jo je izdala agilna založnica »Slovenska poljudna znanstvena knjižnica Svet«. Knjigo je napisal Amerikaneec Dale Carnegie, poslovenil pa jo je Amicus. Knjiga je v velikem svetu splošno znana in zato je prav, da smo jo dobili tudi Sloveni, ker smo mi še posebej dostikrat postavljeni v položaj, da se moremo vprašati kot narod in kot posamezniki, kako naj delamo, da si pridobimo prijateljev. Posebno koristno pa bi bilo, da bi prečitali Carnegijevo knjigo razni naši ro-banteži, ki so bili posebno glasni v nedeljskih večernih tur. vlakih. Toliko surovosti se je v teh vlakih s ponosom razkazovalo, da je dobil človek vtis, kakor da vsi ti ljudje nimajo druge volje, kakor da si ustvarijo čim več nasprotnikov. Posebno za naše kraje, ki hočejo imeti dobiček od tujskega prometa, je važno, da si znajo ljudje v vlnudnostjo in uslužnostjo pridobivati prijateljev. V Carnegijevi knjigi se podajajo skoraj z znanstveno temeljitostjo pravila, kako si človek z gotovostjo pridobi prijatelje. Zlasti za vse poslovne ljudi so v knjigi tako koristni nasveti, ki so vrhu tega podani tako jasno in nazorno, da bi moral vsakdo, ki se hoče uveljaviti v poslovnem svetu najprej prečitati pravila iz Carnegijeve knjige. Zato bi bilo zelo želeto, da bi zlasti učenci vseh trgovskih in obrtno nadaljevalnih šol dobro poznali Carnegijeva pravila za pridobivanje prijateljev. A ne samo poznati, tudi po njih se morajo ravnati. In ne na zadnje treba naglasiti, da je zlasti v teh časih dobrodošel prevod Carnegijeve knjige. Koliko zla bi bilo manj, če bi si ljudje znali in hoteli pridobivati prijateljev.

Oprema Carnegijeve knjige je ista ko vseh knjig založbe »Svet« in zasluzi polno priznanje. Kakor vse druge knjige založbe »Svet«, priporočamo tudi Carnegijevo in želimo, da bi njena vsebina prodrla med vse naše ljudi, zlasti pa da bi postala pravilo za vse gospodarske ljudi. Bodočnost našega tujskega prometa je odvisna od tega, kako si bomo znali pridobivati prijateljev in na to nikdar ne pozabimo!

Proizvodnja niklja

V vrsti težkih kovin je nikelj še mlaj. Kot kovina je bil odkrit in ugotovljen šele l. 1751. od nemškega znanstvenika Cronstedta, čeprav so legiranje niklja in bakra uporabljali že stari Rimljani za kovanje denarja in je bilo to legiranje že prej udomačeno tudi na Kitajskem. Saški rudarji so v 18. stoletju našli rdeči nikljev kršec ter mislili, da je to bakrena ruda. Ko iz te nove rude niso na noben način mogli dobiti bakra, so ji dali zaničljivo ime »Kupfernickel«, kar bi se po naše reklo »malopridni baker«. Nemška beseda »Nickel« pomeni namreč tudi malopridneža. Do polovice 19. stoletja so pridobivali največ niklja v Nemčiji in Avstriji. Francoski znanstvenik F. Garnier je l. 1881. odkril v Novi Kaledoniji velika ležišča nikljevih silikatov, ki se po njem imenujejo »garnieriti«, in kmalu je Nova Kaledonija dosegla prvo mesto pri svetovni proizvodnji niklja.

Nikelj je najvažnejša kovina za legiranje. Najbolj znano je poniklanje železa in jekla. Prvi poskusi ponikljanja so bili izvedeni l. 1820. L. 1875. je znašala svetovna proizvodnja niklja komaj kakih 500 ton, v zadnjem letu pred sedanjo vojno pa okrog 120.000 ton, kar je štirikrat toliko kakor leta 1914. Pri svetovni proizvodnji ni-

klja je zdaj na prvem mestu Kanada, na drugem pa Nova Kaledonija. Delež Kanade pri svetovni proizvodnji je skoraj 80%. Povprečni mesečni izvoz niklja iz Kanade v USA se je od l. 1937. do l. 1941. dvignil od 3500 na 7500 ton, ameriška vojna industrija pa bi rada ta uvoz dvignila na mesečnih 9000 ton. V Novi Kaledoniji je bila povprečna proizvodnja zadnjih predvojnih let 6000 ton, l. 1939. pa je dosegla 9300 ton. Od takrat se je baje precej povečala, točnejših podatkov o tem pa ni mogoče dobiti. Iz tega in tudi drugače se da sklepati, da vojna industrija USA z nikljem ni dovolj preskrbljena. Pred vojno je samo kakih 8% od uvoza te kovine uporabljala zase in zdaj tudi s povečanjem uvoza ni mogoče popraviti te zamude in napake. Civilna potrošnja niklja je v USA omejena do skrajnosti, kar je seveda tudi dokaz za pomanjkanje niklja v vojni industriji.

Denarništvo in zavarovalstvo

Stanje nemških bank

Na podlagi podatkov za prva tri četrtletja l. 1943 se more računati, da bodo nemške delniške banke letos dosegle isti donos ko lansko leto. V poslovanju so se izvršile sicer nekatere spremembe, ki pa ne bodo vplivale na končni uspeh poslovanja. Pravi kreditni posli so se v skladu s položajem industrije, obrta in trgovine razvijale v rastoči meri in so še vedno fundament za dobičke. Kar se tiče dobička iz efektne kupčije, se kaže še nadalje ista izprememba, ki se je pojavila že ob koncu lanskega leta: povečano povpraševanje po trdno obrestujočih se vrednotah, kar je posledica vedno bolj pičlih delnic. Ta razvoj bo dosegel, če se ne bodo zrahljali predpisi za emisijo delnic, v kratkem svoj višek. Če se bodo zaradi racionalizacije še nadalje združevala podjetja, ni še mogoče prerokovati. Racionalizacija pa je zaradi opustitve mnogih podružnic omogočila bankam

znatne prihranke na režiji. Vse inozemske podružnice velebank kažejo dober razvoj.

Madžarski finančni minister je izjavil, da razpiše Madžarska po božiču novo notranje posojilo v višini 200 milijonov pengö. Posojilo se bo obrestovalo po 3% in se amortiziralo v 25 letih. Posebnost posojila je, da velja za glavnicu ko za obresti cena pšenice kot mero pri odplačevanju posojila. Ker velja danes stot pšenice 40 pengö, znaša skupna vrednost posojila 5 milijonov stotov pšenice.

Bolgarska narodna banka bo dala v kratkem v promet kovance po 2 leva. Izdelani so iz železne kovine. V začetku l. 1944. pa pridejo v promet kovanci po 5, 10 in 50 levov.

Izkaz Slovaške narodne banke z dne 23. XI. izkazuje (v milijonih Ks) med drugim naslednje postavke: devize in inozemski z zlato zavarovani papirji 55,4 (+0,5), menice in čeki 644,3 (+20,06), kredite proti zastavi 457,1 (-26,1), gotovina 140,06 (+1,2), državni bankovski dolg 453 (-), druga aktiva 2,4 (-0,7). Na pasivni strani pa te postavke: delniška glavica 100 (-), rezervni fond 15,4 (-), obtok bankovcev 3.156,7 (-41,2), vloge in tekoči računi 385,8 (-28,9) in druga pasiva 547,3 (-13,6).

Gospodarske vesti

Glavni odbor za obdelovanje Ljubljanskega barja razglasa, da je njegov letni račun za l. 1942. v času od 4. do 18. decembra razgrnjen na vpogled pri načelniku odbora g. Antonu Keržmancu v Bevkah pri Vrhniki oz. v pisarni glavnega odbora v Ljubljani, Novi trg 1, in sicer vsako sredo in soboto od 9.—12.

Slovaško-madžarski železniški dogovor je bil te dni podpisan v Budimpešti. Z njim se urejajo vsa vprašanja obmejnega in tranzitnega prometa.

Poravnajte naročnino!

že v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Bolgarsko finančno ministrstvo je naročilo vsem carinskim in obmejnimi postajam, da bolj ostro nadzirajo izvoz bolgarskih bankovcev v inozemstvo. V zadnjem času so prišli namreč na Bolgarsko znatni zneski v 1000 in 5000 levskih bankovcih, ki bi se morali zamenjati do 22. septembra, a so od takrat izgubili svojo veljavo razen v nekaterih primerih. Z uvozom teh bankovcev se hočejo te izjeme izkoristiti.

Turško prometno ministrstvo pripravlja izpopolnitev zračnega prometa. Štiri v inozemstvu v ta namen kupljena letala so že prispela ter sta bili po dve letali dodeljeni letalskim v Ankaru in Aleksandriji. Turčija se je začela pogajati za nakup še šest novih letal.

V Španiji je sedaj registriranih 400.500 motornih vozil, od katerih pa je trenutno v prometu le 123.000 avtomobilov, ker primanjkuje bencina in dobe po sedanjih predpisih bencin samo vozila z manj kakor 18 konjskimi silami.

Ameriški nadzornik za kuriva Harold Ickes cenil, da je padla v USA zaradi stavk v oktobru in novembru proizvodnja premoga za 40 milijonov ton.

Med Argentino in Paragvajem se je sklenila trgovinska pogodba. V posebni izjavi vodil obeh trgovinskih delegacij se naglašja, da bosta obe pogodbeni stranki skušale skleniti carinsko unijo. V ta namen pa mora Paragvaj zvišati davke, ker so bile carine doslej glavni vir državnih dohodkov.

V argentinski industriji hladilnih strojev je izbruhnila stavka, ki se je razširila skoraj na vsa podjetja. Vzrok za stavko je najbrže politične narave v opozicijskem stališču proti sedanji vladi.

Opozorilo!

Opozorjamo p. n. konsumente, da je g. Sedlar Ivan, lastnik tovarne hranil »Sladec«, Ljubljana-Moste stavil v promet škatle z napisom »Pravi Franekov dodatek kavi« po 1/2 kg, katere pa ne vsebujejo našega izdelka. Te škatle se razlikujejo od naših originalnih škatel samo po barvi mlincek na sprednji strani škatle. Na naši originalni škatli je namreč mlincek temnomodre barve, torej iste temnomodre barve kot sta dva trakova in površina na kateri se nahaja ime »Franec« na sprednji strani škatle, dočim je na škatlah, ki jih je stavil v promet g. Sedlar Ivan, barva mlincek črna, a trakova in površina pa temnomodre barve.

Škatle Sedlarja Ivana sploh ne vsebujejo niti najmanjšega odstopka cikorije, temveč so napolnjene z neko drugo mešanico. Proti Sedlarju Ivanu smo radi gornjega uvedli sodni postopek.

FRANCK
INDUSTRIJA KAVOVINA D. D.,
prej
Hinka Franeka Sinovi d. d., Zagreb.

Zajc Joško

manufakturna trgovina

PRI ZAJČHU
LJUBLJANA
Nabrežje 20. septembra 2
Poleg tromostovja

KVALITETNO POHIŠTVO

J. J. NAGLAS

USTANOVLJENA 1847

LJUBLJANA

Priporočajo se:

V. A. JANEŠ

delikatesna trgovina
Ljubljana, Ulica 3. maja

STEKLO PORCELAN

AVGUST AGNOLA, Ljubljana

Bleiweisova cesta 10

Telefon 24-78

OKVIRJE izdeluje specialist **Wolfova 4 KLEIN**

PRIPOROČA SE TVRDKA

Jurčič S.

ŠPECERIJSKO IN KOLONIJALNO BLAGO

